

FLADDERMUSINVENTERING

VID GRINDSTUGAN, FASTIGHET SNÄCKSTAVIK 3:110,
BOTKYRKA KOMMUN

2023-09-18

FLADDERMUSINVENTERING

VID GRINDSTUGAN, FASTIGHET SNÄCKSTAVIK 3:110, BOTKYRKA
KOMMUN

KUND

Skogsbolaget Snäckstavik AB

KONSULT

WSP Environmental Sverige

121 88 Stockholm-Globen
Besök: Arenavägen 7
Tel: +46 10-722 50 00
WSP Sverige AB
Org nr: 556057-4880
wsp.com

KONTAKTPERSONER

Nike Nylander
010 – 721 08 26
nike.nylander@wsp.com

Peter Santesson
08 – 689 80 60
peter.santesson@synkark.se

UPPDRAGSNAMN
Fladdermusinventering Grindstugan

UPPDRAGSNUMMER
10358235

DATUM
2023-08-21

ÄNDRAD
2023-09-18

Upprättad av
Nike Nylander

Granskad av
Erik Lagerin

DOKUMENTINFORMATION

Fladdermusinventering vid Grindstugan, fastighet Snäckstavik 3:110, Botkyrka kommun

Följande personer har medverkat:

Nike Nylander – Fältinventering, bedömningar, rapport

Pernilla Vesterberg – Fältinventering

Erik Lagerin - Kvalitetsgranskning

Omslagsbild: Vy mot Skinnarviksdalen från högsta punkten öster om planområdet.

Samtliga foton är tagna av WSP Sverige AB om inget annat anges.

SAMMANFATTNING

WSP Sverige AB (WSP) har på uppdrag av Skogsbolaget Snäckstavik AB utfört en fladdermusinventering vid Grindstugan, fastigheten Snäckstavik 3:110, Botkyrka kommun i Stockholms län. Inventeringen genomfördes som ett komplement till en tidigare genomförd fladdermusinventering av EkoScandica Naturguide AB 2021.

Syftet med fladdermusinventeringen är att utreda områdets fladdermusfauna efter genomförd avverkning i området. Resultatet från fladdermusinventeringen kommer utgöra underlag till en detaljplan i syfte att etablera bostäder. Fladdermusinventeringen genomfördes den 22 juni 2023 med hjälp av handhållna ultraljudsdetektorer.

Vid inventeringen noterades fyra arter i området: dvärgpipistrell, nordfladdermus, större brunfladdermus och vattenfladdermus.

Sammantaget bedöms området hysa begränsade förutsättningar för boplatser då strukturer såsom gamla, grova hålträd saknas. Möjlig förekomst av yngelkolonier i torpet vid Grindstugan kan dock inte uteslutas helt. Berget i området har större sprickor och skrevor som skapar förutsättningar för övervintrande fladdermöss. De värden som finns i övrigt utgörs i huvudsak av jaktbiotoper, och består främst av de lövrika miljöerna kring berget och bäcken i planområdets östra-sydöstra delar, samt fuktiga miljöer i planområdets centrala delar.

Det rekommenderas att planförslagets eventuella påverkan på fladdermusfaunan i området utreds vidare i en framtida artskyddsutredning.

INNEHÅLL

SAMMANFATTNING	4
1 INLEDNING	6
1.1 OMRÅDESBESKRIVNING	6
2 FÖRUTSÄTTNINGAR	7
2.1 GENERELL INFORMATION OM FLADDERMÖSS	7
2.2 LAGRUM	7
2.3 TIDIGARE INVENTERINGAR	8
3 INVENTERINGSMETODIK	8
4 RESULTAT	8
5 SAMLAD BEDÖMNING	9
5.1 FÖRSLAG TILL SKYDDSÅTGÄRDER	10
6 REFERENSER	11

1 INLEDNING

WSP Sverige AB (WSP) har på uppdrag av Skogsbolaget Snäckstavik AB genomfört en fladdermusinventering på fastigheten Snäckstavik 3:110 i Botkyrka kommun, som underlag för en detaljplaneläggning av området. Fladdermusinventeringen genomfördes som ett komplement till en tidigare inventering genomförd av EkoScandica Naturguide AB 2021.

Syftet med inventeringen är att undersöka områdets fladdermusfauna och viktiga fladdermushabitat som underlag till det vidare detaljplanearbetet efter att avverkning inom planområdet har genomförts.

1.1 OMRÅDESBESKRIVNING

Inventeringsområdet är cirka 6,5 hektar stort och är beläget vid Grindstugan i Grödinge, Botkyrka kommun (Figur 1).

Planområdet består i huvudsak av skogsmark som tidigare främst utgjorts av gallrad granskog men som till största delen nu är avverkad, men mer lövrika biotoper förekommer i planområdets ytterkanter. I söder korsas området av en mindre kraftledning och i nord-sydlig riktning löper en grusad bilväg som även sträcker sig inåt planområdet. I de centrala delarna sträcker sig ett mindre fuktstråk med en liten sumpskog och i sydost finns också en liten bäck. Längs den östra delen avgränsas planområdet till stor del av en brant som är vänd åt sydväst. Öster om planområdet löper också Sörmlandsleden och söderut ligger Snäckstavik våtmark.

Figur 1. Översiktskarta över inventeringsområdet.

2 FÖRUTSÄTTNINGAR

2.1 GENERELL INFORMATION OM FLADDERMÖSS

De svenska fladdermössen är nattaktiva jägare som jagar insekter genom ekopejling, dvs. med hjälp av ljud och dess ekon. I Sverige förekommer 19 arter, varav några är mycket sällsynta och tolv arter är upptagna på den svenska rödlistan (SLU ArtDatabanken 2020).

I Stockholms län har elva fladdermusarter observerats, varav tre arter är rödlistade. De vanligast förekommande arterna är nordfladdermus (*Eptesicus nilssonii*, rödlistad – NT, Nära hotad), dvärgpipistrell (*Pipistrellus pygmaeus*) och större brunfladdermus (*Nyctalus noctula*), följt av vattenfladdermus (*Myotis daubentonii*) samt komplexet mustasch/taigafladdermus (*Myotis mystacinus/brandtii*).

Fladdermössen vaknar från vinterdvalan i april och honorna samlas i kolonier på sommaren där de föder sina ungar. Från kolonierna rör sig sedan fladdermössen över ett begränsat område för att jaga. Koloniplatserna finns ofta i hus eller i hålträd, där olika arter har olika preferenser. Fladdermössen lämnar kolonin i början av hösten för att para sig och de flyger ofta över större områden under denna tid. Efter parningen går fladdermössen i dvala under vinterhalvåret och en del arter migrerar söderut (BatLife Sweden 2023).

Halvöppna landskap med hagmarker, bryn och våtmarker samt glesa ädellövskogar i närheten av näringsrika sjöar är optimala miljöer för många arter av fladdermöss. Slutna barrskogslandskap och öppna landskap såsom åkrar och kalhyggen utgör sämre miljöer för fladdermöss.

2.2 LAGRUM

Alla fladdermöss är fridlysta i Sverige enligt 4 a § artskyddsförordningen. Fridlysningen innebär bland annat förbud mot att:

- avsiktligt fånga eller döda djur
- avsiktligt störa djur, särskilt under djurens parnings-, uppfödning-, övervintrings- och flyttperioder
- skada eller förstöra djurens fortplantningsområden eller viloplatser

Länsstyrelsen får i det enskilda fallet enligt 14 § artskyddsförordningen lämna dispens från ovan om:

- det inte finns någon annan lämplig lösning
- dispensen inte försvårar upprätthållandet av gynnsam bevarandestatus hos artens bestånd i dess naturliga utbredningsområde, och
- dispensen behövs:
  - a) för att skydda djur/växter eller bevara livsmiljöer
  - b) för att undvika allvarlig skada
  - c) av hänsyn till allmän hälsa och säkerhet, eller av andra tvingande skäl som har ett överskuggande allmänintresse
  - d) för forsknings- och utbildningsändamål,
  - e) för återinplantering/återinförsel
  - f) för uppfödning eller förökning i vissa specifika fall
  - g) för insamling av vissa exemplar i liten mängd

2.3 TIDIGARE INVENTERINGAR

En omfattande inventering med automatiska ultraljudsdetektorer (autoboxar) och manuell inventering med handhållen ultraljudsdetektor genomfördes i augusti 2021 (EkoScandica 2021). I samband med inventeringen påträffades fem fladdermusarter, inklusive ett artkomplex i området: vatten-/mustasch-/taigaflassermus, större brunfladdermus, nordfladdermus (rödlistad som NT – Nära hotad), gråskimlig fladdermus och dvärgpipistrell. I inventeringsrapporten framgår att artsammansättningen är relativt enkel med vanligt förekommande arter. Inga ovanliga eller hotade arter noterades och sannolikheten att sådana arter förekommer i området bedömdes vid inventeringen vara låg. Högst fladdermusaktivitet uppmättes i de varierade och lövrika områdena längs dalgångens bergssidor.

I inventeringsrapporten bedömdes påverkan på områdets fladdermusfauna bli låg, även om den totala arealen jaktmiljöer bedöms minska till följd av planförslaget. Det bedömdes även saknas förutsättningar för yngelkolonier i området genom avsaknad av värdefulla, grova hålträd, även om förekomst av yngelkolonier i Grindstugan inte kunde uteslutas. I de brantaste partierna längs dalgångens sidor, där berget går i dagen, noterades många sådana utrymmen som torde kunna hysa övervintrande fladdermöss.

3 INVENTERINGSMETODIK

Den nuvarande inventeringen genomfördes som komplement till den tidigare inventeringen genom att vandra genom området och lyssna efter fladdermöss med hjälp av handhållna ultraljudsdetektorer av modellerna Petterson D240x (Pettersson Elektronik) och Echometer Touch (Wildlife Acoustics). Inventeringen genomfördes den 22 juni 2023 mellan klockan 21.30–01.00. I samband med inventeringen bedömdes också områdets värde för fladdermöss och viktiga fladdermushabitat eftersöktes. Vid inventeringstillfället var lufttemperaturen cirka 17 °C med klar väderlek.

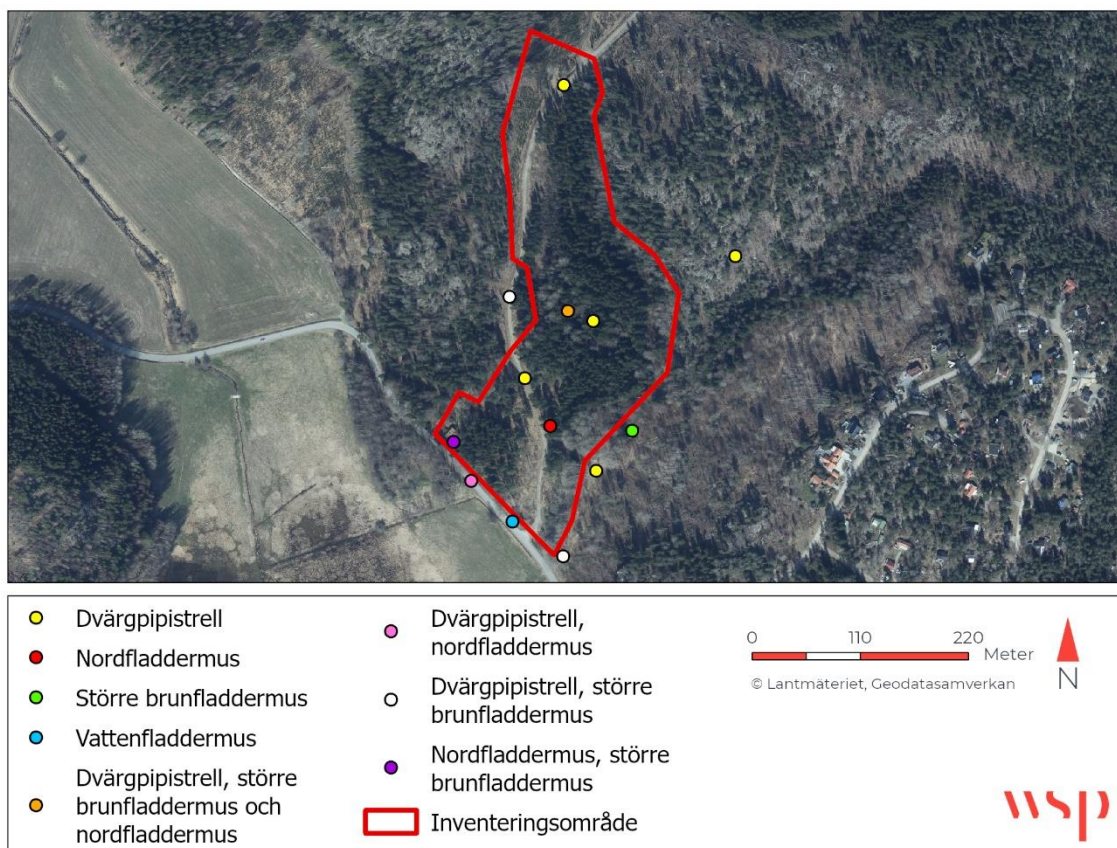
Förekommande fladdermöss artbestämdes på plats men spelades också in för kontroll med hjälp av analysprogrammet Batsound version 4.4.

4 RESULTAT

Fyra arter av fladdermöss noterades vid inventeringen: dvärgpipistrell, nordfladdermus, större brunfladdermus samt vattenfladdermus (Figur 2). Av dessa var dvärgpipistrell mest frekvent förekommande med nio observationer, följt av större brunfladdermus och nordfladdermus med fyra observationer vardera. Vattenfladdermus noterades endast födosöka i planområdets södra del nära väg 570.

Majoriteten av observationerna utgjordes av enskilda individer av fladdermöss, med undantag för större brunfladdermus som noterades med som mest tre individer samtidigt.

Figur 2. Fladdermusobservationer vid inventeringen.

5 SAMLAD BEDÖMNING

Vid fladdermusinventeringen noterades fyra arter förekomma i området: dvärgpipistrell, nordfladdermus, större brunfladdermus och vattenfladdermus. Samtliga av dessa är vanligt förekommande arter i Sverige. Nordfladdermus är numera rödlistad som nära hotad – NT på grund av negativ populationstrend i vissa delar av landet men är fortfarande en av våra vanligaste fladdermusarter. Dvärgpipistrell var den enskilt mest frekvent förekommande arten i området. Flera av observationerna utgörs sannolikt av enstaka individer som har flugit runt i området och spelats in flera gånger vid olika tidpunkter under inventeringen.

Planområdet hyser i nuläget begränsade förutsättningar för boplatser då gamla, grova hålträd saknas. Möjlig förekomst av yngelkolonier i torpet vid Grindstugan kan dock inte uteslutas helt då en hel art föder upp sina ungar i hus. Berget i området har större sprickor och skrevor som skapar förutsättningar för övervintrande fladdermöss. De värden som finns i övrigt utgörs främst av lämpliga jaktbiotoper i form av lövrika miljöer kring berget och bäcken i planområdets östra-sydöstra delar, samt fuktiga miljöer i planområdets centrala delar. Dessa miljöer sammanfaller med naturvärdesobjekt som avgränsats i en tidigare naturvärdesinventering (Enetjärn Natur AB 2018), och ska till stor del bevaras enligt nuvarande planförslag. Denna bedömning sammanfaller i stort med den bedömning som gjorts i den tidigare genomförda fladdermusinventeringen.

Sammantaget bedöms området hysa begränsade förutsättningar för fladdermöss. Det nuvarande planförslaget avser även att bevara de viktigaste jakthabitaten för fladdermöss. Grindstugan, som potentiellt kan hysa yngelkolonier, kommer vidare inte påverkas av planerad

exploatering. Det rekommenderas att planförslagets eventuella påverkan på fladdermusfaunan i området utreds vidare i en framtida artskyddsutredning.

6 REFERENSER

BatLife Sweden. <https://batlife-sweden.se/fladdermossens-arscykel/>; Information hämtad 2023-07-03.

Nilsson, N-O. 2021. *Inventering av fladdermöss vid detaljplanering av bostadsbebyggelse, Grindstugan, Botkyrka kommun*. 2021-09-15. EkoScandica Naturguide AB.

SLU ArtDatabanken. 2020. *Rödlistade arter i Sverige 2020*. SLU, Uppsala.

SLU Artdatabanken. Artfakta. <https://artfakta.se/artbestamning> - Information hämtad 2023-08-16.

Ström C, Jonasson T, Zinko U. 2018. *Inventering och bedömning av naturvärde Grindstugan. Detaljplaneområde i Botkyrka*. Enetjärn Natur AB.

VI ÄR WSP

WSP är en av världens ledande rådgivare och konsultbolag inom samhällsutveckling. Med cirka 50 000 medarbetare i över 40 länder samlar vi experter inom analys och teknik, för att framtidssäkra världen.

Tillsammans med våra kunder tar vi fram innovativa lösningar för en mänsklig, trygg och välfungerande morgondag. Så tar vi ansvar för framtiden.

wsp.com

WSP Sverige AB

121 88 Stockholm-Globen
Besök: Arenavägen 7

T: +46 10-722 50 00
Org nr: 556057-4880
Styrelsens säte: Stockholm
wsp.com

